

Uchwała Nr LII/441/18
Rady Gminy Solina
z dnia 30 kwietnia 2018 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programy Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1875 ze zm.) oraz art. 176 ust. 1 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017r. poz. 697 ze zm.), Rada Gminy Solina uchwala, co następuje:

§ 1

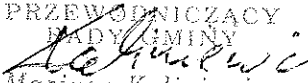
Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Solina na lata 2018 – 2020, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2

Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Solina.

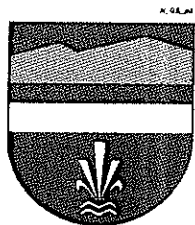
§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Mariusz Kaliniewicz

Uzasadnienie do uchwały

Zgodnie z art. 176 ust. 1 i art 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U z 2017 r. poz. 697 ze zm.) opracowywanie i realizacja trzyletnich programów wspierania rodziny należy do zadań własnych gminy. Rada Gminy uchwała gminne programy wspierania rodziny. Jest to zadanie obowiązkowe.

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE SOLINA
NA LATA 2018 – 2020**

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
w Solinie z/s w Polańczyku

1. Wstęp

Rodzina stanowi podstawową komórkę społeczeństwa, naturalne środowisko wychowawcze dziecka, które oddziałuje na jego osobowość przekazując mu swój system wartości, tradycje i obyczaje. Rodzina ukierunkowuje aktywność dziecka i jego postępowanie na całe życie. Rodzina jest najbardziej stabilnym dla dziecka punktem odniesienia oraz źródłem zaspokajania jego podstawowych potrzeb. Rodzina konsekwentnie i z powodzeniem wypełniająca swoje zadania stanowi dla swoich członków, a przede wszystkim dla dzieci, źródło poczucia bezpieczeństwa i własnej wartości.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, wśród których najniebezpieczniejsze są zjawiska patologiczne. Oddziaływanie tych czynników może zaburzyć funkcjonowanie rodziny, która w konsekwencji nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów.

Uzależnienia, przemoc, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych, zdarzenia losowe wywołujące sytuacje kryzysowe oraz zła sytuacja materialna to główne problemy dezorganizujące życie rodzin. Większość z tych problemów ma charakter złożony, wymagający wielopłaszczyznowych rozwiązań. W przypadku dezorganizacji rodziny nie spełnia ona swoich podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Dlatego też, jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystentów rodzinnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

Celem programu jest zapewnienie, rodzinie przeżywającej kryzys, wsparcia i fachowego poradnictwa aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Polityka prorodzinna powinna bowiem odpowiadać na współczesne wyzwania wynikające z przemian rodziny i uwarunkowań oddziałujących na jej funkcjonowanie. Powinna być ukierunkowana na wspieranie i pomoc w przezwyciężaniu trudności, a w konsekwencji na usamodzielnienie poprzez wskazanie sposobów wyjścia z sytuacji kryzysowej.

2. Podstawa prawna

Zgodnie z artykułem 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 ze zm.) ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Solina na lata 2018 – 2020 jest spójny z kierunkami działań przyjętymi w następujących aktach prawnych:

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 ze zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r., poz. 487 ze zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2017 r. poz. 682),
- Strategia rozwoju Gminy Solina do roku 2025,
- Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Solina na lata 2017 – 2025,
- Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Solina,
- Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2014 - 2020.

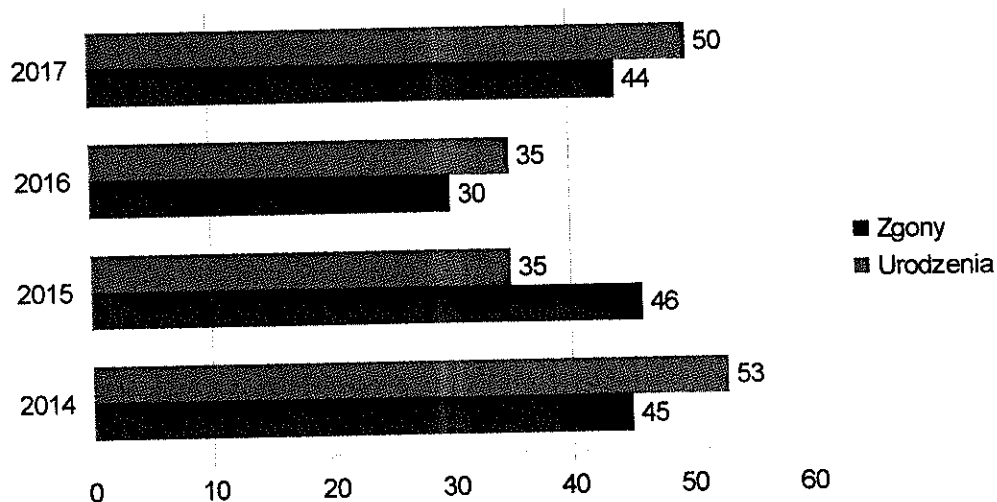
3. Demografia Gminy

Gmina Solina jest gminą wiejską, leży w południowo-wschodniej części województwa podkarpackiego, w powiecie leskim. Gmina sąsiaduje z następującymi gminami powiatu leskiego: Gminą Baligród, Gminą Cisna, Gminą Lesko, Gminą Olszanica, oraz z gminami: Czarna i Ustrzyki Dolne należącymi administracyjnie do powiatu bieszczadzkiego. Powierzchnia całkowita Gminy Solina wynosi 185 km² (18 452 ha). Na koniec 2017 r. liczba ludności zamieszkującej Gminę Solina wynosiła 5 312 osób.

Podział ludności gminy ze względu na wiek przedstawia się następująco:

Przedział wiekowy	Mężczyźni		Kobiety		Mężczyźni i Kobiety	
	Liczba a	%	Liczba a	%	Liczba	%
0-17	441	16%	432	16%	873	16%
18-59	1857	71%	1575	61%	3432	66%
60 i więcej	367	13%	640	23%	1007	18%
SUMA	2665	100%	2647	100%	5312	100%

Kolejnym bardzo ważnym elementem sytuacji demograficznej jest przyrost naturalny i liczba zgonów. Poniżej zostanie przedstawiona struktura urodzeń i zgonów mieszkańców Gminy Solina na przestrzeni 2014 - 2017 r. W ciągu czterech ostatnich lat liczba urodzeń żywych wyniosła łącznie 173, liczba zgonów 165.

4. Problemy społeczne

Na dzień 31.12.2017 r. wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solinie z/s w Polańczyku objętych było 118 rodzin. Głównym powodem udzielania pomocy jest:

- ubóstwo,
- bezrobocie,
- niepełnosprawność,
- długotrwała lub ciężka choroba,
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,
- wielodzietność.

Rodziny z terenu Gminy Solina borykają się z reguły z więcej niż jednym z wyżej wymienionych problemów. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych spotykają się ponadto z trudniejszym dostępem do wszelkiego rodzaju specjalistów, terapeutów, lekarzy. Utrudnieniem jest też spora odległość z terenu naszej Gminy do wszystkich specjalistycznych gabinetów, poradni i przychodni. Specyfika terenu oraz możliwości własne rodzin nie pozwalają w większości na samodzielne wyjście z sytuacji kryzysu. Z tych wszystkich powodów rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych muszą mieć zapewnione otrzymanie wsparcia w celu rozwiązania istniejących problemów i zapobiegania powstawaniu nowych.

5. Cele programu

5.1 Cel główny

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

5.2 Cele szczegółowe

5.2.1 Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych poprzez:

- wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności,
- prace socjalną, polegającą na rozpoznawaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym,
- konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcyjność rodziny.

5.2.2 Zabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez:

- zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej,
- objęcie dożywianiem uczniów szkół podstawowych i średnich,
- monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez kontakt i współpracę z placówkami służby zdrowia na terenie Gminy Solina,
- zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

5.3 Adresaci programu

Adresatami programu są rodziny posiadające niepełnoletnie dzieci, zamieszkujące na terenie Gminy Solina, głównie rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zagrożone w szczególności ubóstwem, przemocą w rodzinie, problemem uzależnień oraz rodziny, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

5.4 Realizator programu

Realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solinie z/s w Polańczyku, we współpracy z niżej wymienionymi instytucjami:

- a) **Urząd Gminy Solina z/s w Polańczyku** - wspieranie lokalnych programów oraz inicjatyw na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny,
- b) **Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Solinie z/s w Polańczyku** – zapewnienie osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz ofiarom przemocy dostępu do specjalistycznych form wsparcia poprzez prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu; organizacja i finansowanie odpoczynku letniego z programem profilaktycznym w szczególności dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu oraz przemocą w rodzinie; wspieranie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (w tym pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych, kulturalno-oświatowych, sportowych i rekreacyjnych); podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,
- c) **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Gminie Solina** – integrowanie i koordynowanie działań wszystkich instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy; podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,
- d) **Komenda Powiatowa Policji w Lesku i Posterunek Policji w Polańczyku** – zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom na terenie Gminy Solina, podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty; przeciwdziałanie przestępczości i uzależnieniom wśród młodzieży,

5.2.3 Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących poprzez:

- systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli instytucji kontaktujących się z rodziną, w tym z placówkami służby zdrowia,
- zapewnienie opieki asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- działania aktywizujące zawodowo i społecznie na rzecz rodzin w których opiekunowie pozostają bez pracy,
- monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, zarówno dzieci, jak i rodziców motywowanie do podjęcia terapii i monitorowanie terapii,
- motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji (osoby uzależnione, sprawcy przemocy w rodzinie) - współpraca z Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, z Policją i Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Gminie Solina,
- współpracę z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym, w szczególności ze szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, sądami, PCPR, w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym,

5.2.4 Dążenie do reintegracji rodzin poprzez:

- pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej, przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodzin, poprzez wsparcie asystenta rodziny w ścisłej współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej

5.2.5 Podejmowanie działań profilaktycznych poprzez:

- udział w kampaniach, których celem jest wzmocnienie rodziny i jej roli w społeczeństwie,
- udział w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, których celem jest poprawa jakości życia rodzin,

- e) **Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki w Solinie z/s w Polańczyku** – zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizowanie przez GOKSiT zajęć w zakresie kultury, sztuki i zajęć ruchowych; organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych mających na celu rozwijanie pasji, zainteresowań i talentów,
- f) **Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie** – udzielanie pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów dotyczących rodzin zastępczych oraz rodzin zagrożonych kryzysem, zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, udzielanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczających rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze; podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,
- g) **Kuratorzy sądowi** – wykonywanie działań o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związanych z wykonywaniem orzeczeń sądowych; podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,
- h) **Szkoły** – realizacja szkolnych programów profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych; wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci; pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych; podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,
- i) **Ośrodki zdrowia z terenu Gminy Solina** – opieka i profilaktyka zdrowotna; podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,
- j) **Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Lesku** – umożliwienie rodzinom z dziećmi skorzystania ze specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i pedagogicznego, wydawanie orzeczeń o konieczności specjalnego nauczania dla dzieci mających problemy zdrowotne,
- k) **Parafie z terenu Gminy Solina** – wspieranie działań w zakresie realizowania programów na rzecz rodziny oraz upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.

5.5 Finansowanie programu

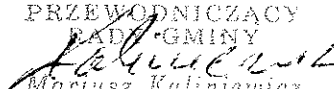
Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Solina na lata 2018-2020 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Solina, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł oraz z programów rządowych przeznaczonych na wspieranie rodziny.

5.6 Monitorowanie programu

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Solina na lata 2018-2020 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solinie z/s w Polańczyku. Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą poprzez przedstawienie co roku Radzie Gminy Solina sprawozdania z realizacji programu do dnia 31 marca za rok poprzedni.

6. Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Solina na lata 2018 – 2020 tworzony jest dla rodzin i z myślą o rodzinach. Program zakłada tworzenie sprzyjających warunków do życia, bądź poprawę już istniejących, dla rodzin i dzieci. W realizację programu muszą być zaangażowane wszystkie instytucje i organizacje, które swoimi działaniami wspierają lub mogą wspierać rodziny i dzieci. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społeczeństwa dotyczące przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia, celem minimalizowania zachowań negatywnych, patologicznych. Spodziewanym efektem realizacji programu powinno być polepszenie sytuacji rodzin i dzieci.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Mariusz Kaliniewicz